

ביאור בדרך אפשר

1 היינו שהחכמה והגבורה (וכן שאר הדברים המנויים בפסוק זה) אינם הדרך
 2 לעלייה וכניסה לקדושה ואלוקות, ואילו ב"זאת", שער הכניסה לאלוקות -
 3 **הַיְנוּ בְּכִיטוּל דְּמַלְכוּת**, מידת המלכות היא בכיטול כמבואר בקבלה
 4 וחסידות שאין לה שום ענין ותוכן משלה, וכל עניינה הוא מה שמקבלת
 5 מהספירות שמעליה (המוחין והמידות)
 6 והיא נמצאת ב'ביטול' של 'מקבל'
 7 ביחס ל'משפיע'.
 8 **וְהַעֲנִין בְּזָה**,²⁹ **דְּלְקְאוּרָה יֵשׁ**
 9 **בְּפִסּוּק זֶה סְתִירָה מְרִישָׁא**
 10 **לְסִיפָא** מתחילת הפסוק לסופו,
 11 **דְּבַתְחִלָּה אוֹמַר אֵל יִתְהַלֵּל**
 12 **חֲכָם בְּחֻמְתּוֹ, וְהָרִי הַפְּנִיָּה**
 13 **בְּזָה הִיא גַם לְחֻמְתַּת הַתּוֹרָה**
 14 **שְׁהִיא הַחֻמְתָּה הָאֲמִיתִית**, וגם
 15 הלומד תורה, למרות שהוא לומד את
 16 החכמה האמיתית, לא ראוי לו שיתהלל
 17 ויתפאר בכך ויכמו **שְׁכַתוּב**
 18 **בְּזִהרִי**³⁰ **שְׁהַנְבִיא צְרוּחַ אוֹמַר**
 19 **לְמֵאֲרִי תוֹרָה**, לבעלי תורה
 20 **חֲכָמִים בְּאוֹרֵיתָא וְעִתְרִין בַּה**
 21 **חֲכָמִים בתורה ועשירים בה וְשִׁמְחִים**
 22 **בְּחֻלְקָם, צְרוּחַ לְגַבְיָהוּ צוּעַק**
 23 **כִּלְפִיָּהם הַנְּבִיא וְאָמַר כֹּה אָמַר ה'**
 24 **אֵל יִתְהַלֵּל גּוֹי** ואל להם להחזיק
 25 טובה לעצמם על כך שהם בעלי תורה
 26 ואפילו עשירים בידעית התורה. **וְכִיִּין**
 27 **שְׁלֹא מְסַפִּיק יְדִיעַת הַתּוֹרָה**
 28 **בִּלְבַד, כּוֹלֵל גַּם מְדַרְיַגַת מְאֲרִי**
 29 **תּוֹרָה חֲכָמִים בְּאוֹרֵיתָא**
 30 **וְעִתְרִין בַּה (עַנְיַן הַעֲשִׂירוֹת)**,
 31 לא די אפילו בדרגה כזו בלימוד
 32 התורה **שְׁזָהוּ עַל-דֶּרֶךְ שְׂדוּד**
 33 **הָיָה מְחַבֵּר תּוֹרָה בְּהַקְבָּ"ה**³¹
 34 ומוסבר על כך בתורת החסידות שדוד
 35 המלך היה לומד תורה באופן כזה
 36 שהיה ממשיך השראה של האור
 37 האלוקי האינסופי בתוך חכמת התורה, **אִם כֵּן, מַהוּ הַפְּרוּשׁ בְּסִיפִיָּה**
 38 **דְּקָרָא בְּסוּף הַפִּסּוּק כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמְּתַהַלֵּל הַשְּׂכָל וְיִדּוּעַ**
 39 **אוֹתִי, שְׁהָאִם יִידַע אַתְּ ה'** **שְׁהוּא עַנְיַן חֻמְתָּה אֱלֹקִית, שְׁעַל זֶה**
 40 **אָמַר בְּתַחֲלָה אֵל יִתְהַלֵּל חֲכָם בְּחֻמְתּוֹ גּוֹי** ונמצא בסוף הפסוק

ביאור בדרך אפשר

41 האומר שעל האדם להתהלל בידעית ה' סותר לתחילת הפסוק האומר שלימוד
 42 חכמת התורה, החכמה האלוקית, אפילו ברמה של עשירות הוא לא סיבה
 43 לאדם להתהלל?
 44 **(ד אַף הַעֲנִין הוּא, דְּהִנֵּה כָּל עַנְיַי הַהֲשַׁתְּלָשׁוּת הָאוֹר הָאֲלוּקִי**
 45 **הַעֲלִין שְׁבָא וְיוֹרֵד מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה**
 46 **לְבִרּוּא וְלַחַיּוּת אַתְּ הַעוֹלְמוֹת וְאַתְּ**
 47 **הַנְּבִרָאִים בֵּא בְּדֶרֶךְ 'הַשְׁתַּלְשׁוּת'**
 48 **מְדֻרְגָה לְדֻרְגָה (וְכֹל אַחַת אַחֲזוּה**
 49 **בַּחֲבֵרָתָה כְּחוֹלִיּוֹת שֶׁל שְׂרֵשֶׁת**
 50 **הָאֲחוּזוֹת זו בְּזוֹ) וְכֹל מַה שֶּׁקִּיָּם לְמַטָּה**
 51 **מִשְׁתַּלְשֵׁל מִלְּמַעְלָה וְהוּא בְּדוּמָה לְמַה**
 52 **שִׁישׁ לְמַעְלָה. אַמְנָם, עַנְיַי הַשְׁתַּלְשׁוּת**
 53 **הֵם בְּדֶרֶךְ חוֹתָם הַמְּתַהַפֵּף**,³²
 54 **כְּמוֹ חוֹתָמַת שֶׁהָאוֹחִיּוֹת מוֹטְבַעוֹת בַּה**
 55 **הַפּוֹךְ וְכֹאשֶׁר מַחֲתִימִים אוֹתָם עַל הַנִּייר**
 56 **וְכַד' הֵן 'מַתְּהַפְּכוֹת' וְנִקְרְאוֹת יִשְׂר,**
 57 **כְּלוּמַר, דְּבָרִים שְׁבַעוֹלְמוֹת עֲלִיוֹנִים**
 58 **וּמְקוּרָם נַעֲלָה בִּיּוֹתֵר, יוֹרֵדִים**
 59 **וּמִשְׁתַּלְשִׁים לְמַטָּה מִטָּה, לְנִמוּךְ**
 60 **בִּיּוֹתֵר, וְדָבָרִים שֶׁלְּמַעְלָה הֵם בְּדֻרְגוֹת**
 61 **נְמוּכוֹת וְתַחֲתוֹנוֹת, בָּאִים לְמַטָּה**
 62 **כְּנִבְרָאִים בְּעֵלֵי דְרָגָה עֲלִיוֹנָה.**
 63 **וְכִדְאִיתָא בְּגִמְרָא**³³ **כִּבְנֵנוּ שָׁל**
 64 **רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי שְׁחָלָה וְהָיָה**
 65 **קָרוֹב לִיצִיאַת הַנֶּפֶשׁ מִהַגּוֹף לְגַמְרֵי וְכַבֵּר**
 66 **רָאָה דְּבָרִים בְּעוֹלְמוֹת הַעֲלִיוֹנִים**
 67 **הַרוֹחַנְיִים וְנִתְרַפָּא, וְאָמַר לְאַבְיו**
 68 **לְגַבֵּי מַה שְׂרָאָה בְּעוֹלְמוֹת עֲלִיוֹנִים**
 69 **עוֹלָם הַפּוֹף רְאִיתִי, עֲלִיוֹנִים**
 70 **לְמַטָּה אֵלֶּה שְׂנַרְאִים חֲשׁוּבִים וְדֻרְגָה**
 71 **גְּבוּהָה בְּעוֹלָם הַזֶּה הֵם בְּדֻרְגָה נְמוּכָה**
 72 **בְּעוֹלְמוֹת הַעֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים**
 73 **לְמַעְלָה וְאַלֶּה שְׂנַרְאִים כִּאֵן בְּעוֹלָם**
 74 **הַזֶּה בְּדֻרְגָה נְמוּכָה, נִמְצָאִים שֵׁם**
 75 **בְּעוֹלְמוֹת הַעֲלִיוֹנִים בְּדֻרְגָה גְּבוּהָה,**
 76 **וְאָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי**
 77 **הַעוֹלָם שְׂרָאִית אֵינּוּ הַפּוֹךְ אֵלֶּה עוֹלָם בְּרִירֵי רְאִיתִי וְשֵׁם הַדְּבָרִים נְרָאִים**
 78 **כְּפִי שֵׁהֵם בְּאַמְת. וְהִנֵּה, כִּיִּין שְׂמִדּוּבָר אוֹדוֹת בְּרִיָּה בְּנוֹ דְּרַבִּי**
 79 **יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, מוֹכֵן שְׂמָה שְׂרָאָה עֲלִיוֹנִים לְמַטָּה וְתַחֲתוֹנִים**
 80 **לְמַעְלָה, הָרִי זֶה עַנְיַן עֲלִיוֹן וְתַחֲתוֹן כְּמוֹ שְׁהוּא בְּאַמְת, היינו**

(29) בהבא לקמן – ראה ד"ה והאבן הזאת הנ"ל, ובהנסמן שם. (30) שבהערה 28. (31) ספר הבהיר סקצ"ו (סנ"ח). רע"מ בזח"ג רכב, ב. תולעת יעקב (לבעמח"ס עבודת הקודש) סוד השבת כת, ד. עבודת הקודש חלק העבודה פכ"ד. לקו"ת שלח מז, ג. נא, סע"א. אוה"ת נ"ך תהלים כרך ב ס"ע תתקיד. וראה המשך תרס"ו ע' שצ. (32) ראה לקו"ת עקב יג, ג. שה"ש ד, סע"ג. מה סע"א. (33) פסחים נ, א.